78998/P 7299 N°9

B. C. D.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS
DE

OPIO LIBERIUS IN MEDICINA ADHIBENDO

QVAM
CONSENTIENTE
GRATIOSA FACVLTATE
MEDICA ARGENTORATENSI
PRO LICENTIA
SUMMOS IN MEDICINA HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE OBTINENDI
SOLENNI MEDICORUM EXAMINI SUBJICIT

CASPARUS HENRICUS
OBERLIN
HAGENOENSIS.

AD DIEM XXII *AUGUSTI A. O. R MDCCLII.*

H. L. Q. S.

ARGENTORATI
Typis HÆREDUM PAUSCHINGERIANORUM.

VIRO

PERILLUSTRI GENEROSISSIMO

ATQUE EXCELLENTISSIMO DOMINO

DOMINO

JOHANNI PHILIPPO

ANTOINE

DE COINTOUX

REGIÆ CIVITATIS HAGENOENSIS

PRÆTORI REGIO

UNDIQUAQUE SPLENDIDISSIMO

NEC NON

VIRIS

NOBILISSIMIS CONSULTISSIMIS

AC DOCTISSIMIS DOMINIS

D. GUSTAVO LEOPOLDO

DE WIMPFFEN

D. GEORGIO JOSEPHO

HOFFMANN

D. FRANC. IGN. PERREAUD

D. ANTONIO STEPHANO

DE COLOMMÉ

EJUSDEM CIVITATIS CONSULIBUS

GRAVISSIMIS

D. FRANCISCO GEORGIO
ROTHJACOB
SYNDICO DIGNISSIMO
D. LEOPOLD. IGNAT. OBERLIN
D. FRANCISCO ANTONIO
DORSNER
D. FRANCISC. IGNAT. SCHWEND
D. FRANCISC. IGNAT. GUEHL
D. FRANCISC. JOSEPH. KESTLER
D. JOSEPHO DOMINICO
POINSIGNON
D. GEORGIO JOSEPHO BARTH
SENATORIBUS MERITISSIMIS
PATRIÆ PATRIBUS
MÆCENATIBUS
ATQUE PATRONIS SUIS
OPTIMIS MAXIMIS
HOC MEDICORUM STUDIORUM SPECIMEN INAUGURALE
IN DEBITÆ REVERENTIÆ ET DEVOTIONIS TESTIMONIUM
ULTERIOREMQUE SUI COMMENDATIONEM
EA QUA PAR EST ANIMI SUBMISSIONE
D. D. D.
TANTORUM NOMINUM

HUMILLIMUS CULTOR ET CLIENS
CASPARUS HENRICUS OBERLIN
HAGENOENSIS.

PRÆFATIO.

QUod herculei graveſque, qui corpora humana infeſtant morbi, heroicis ſolummodo & validis auxiliis, non vero blandis lentisque remediis, domari poſſint, theoriæ & praxi Medicæ maximopere conſentaneum eſt. Medici ideo inflammationes, febres, hæmorrhagias, veneris damna, convulſiones, dolores, venæ ſectionibus, emeticis, purgantibus, ☿ialibus, veſicantibus, opiatis denique audacter aggredi & feliciter debellare ſolent. Non tamen omnium medentium idem circa generoſorum & efficacium horum remediorum adminiſtrationem ſenſus, idemque animus exiſtit. Multi quippe, ſolida quamvis theoria inſtructi, nimio tamen metu eo usque tenentur, ut grandia hæcce remedia in nominatis deſperatis affectibus adminiſtrare nunquam audeant, imo temerariorum potius Medicorum notam illis, qui eadem in uſum trahunt, inurant. Inconſideratum medicamentorum allegatorum uſum graviſſimas noxas in corporibus inducere poſſe, neutiquam quidem infitiamur, quin intempeſtive & incongrue adhibita, eadem plus obeſſe, quam prodeſſe, lubentes concedimus; moderatam tamen & tempeſtivam eorum applicationem, egregiam in gravibus morbis opem, quam fruſtra ab ullis aliis expectaveris, præſtare, imo ſacram quaſi ancoram eſſe, confidenter aſſerimus. Opium præcipue & pharmaca inde parata crebris talibus contradicentium fluctibus â Medicinæ dogmaticæ natalitiis ad noſtra usque

usque tempora perpetuo agitatum fuiſſe, annales & libros evolventibus innoteſcet. Scientiæ parens HIPPOCRATES ſemel ſolummodo, in quantum novimus, papaveris ſucco, & quidem ad uterum, in malo hyſterico, ad locum ſuum reducendum, uſus eſt, uti ex *L.* II. *N.* 79. *de morbis mul.* videre eſt. GALENUS de *Compoſ. Pharmac. ſec. locos L. II.* & *Meth. Med. L. XII. C.* 8. aliisque in locis, huic remedio admodum diffiſus, & atro carbone hinc inde illud notare fere nunquam cunctatus eſt. DIOSCORIDES tamen de *Med. Mat. L. IV. C.* 65. mitius de eo ſentire, & de meliore nota illud iterum commendare cepit. Et ſic ab inſequentium ſeculorum Medicis, modo ad cœlum usque evectum, modo ad orcum usque detruſum ſæpiſſime opium fuit, ac noſtro ævo adhuc ſimilia fata experitur. Quicunque vero illud adhibere auſi ſunt, correctionibus & præparationibus variis prius illud exercere tentareque, vixque ad alios caſus, quam ad dolores ſiſtendos, ſoporemque conciliandum adhibere, multique nonniſi trepidante calamo & vacillantibus litteris idem præſcribere ſoliti ſunt. Meam, quam in animo foveo, ſententiam, quod attinet, opium liberius in Medicina adhibendum, atque verum dolorum, anxietatum, luctuum & malorum nepenthes eſſe, ſi cauta manu propinatur, arbitror. Hoc conſentiente GRATIOSA FACULTATE MEDICA, ut ſtudiorum Medicorum ſpecimen inaugurale edam, pro tenui ingenii modulo, adſpirante DIVINO NUMINE, probare conabor. Tu vero B. L. dum opio utendum eſſe ſuadeo, ſi principia ipſius, ſi tutiſſima ejus præparata, ſi illius in morbis operandi modum, ſi morbos in quibus, ſi denique cautelas, ſub quibus idem adhibendum ſit, tradidero, temerarii Medici nomen mihi non applicabis, ſi vero, quod tanta opii fiducia tenear, Doctoris opiati titulo, quemadmodum DE LE BOE SYLVIO olim contigit, me notare voles, nec tibi ſuccenſebo, nec dolorem opio levabo.

§. I.

A remotiſſimis jam ſeculis, vel ex papaveris ſativi, tam nigri, quam potiſſimum albi, contuſis decoctisve capitibus & foliis expreſſus, vel ex capitibus ſolis, maturitati propinquis, cultro ſauciatis exſtillans, concretus, induratus ſuccus, collectus, ex fulvo nigricans, ponderoſus, odoris graveolentis, viroſi, ſaporis amari, acris, Opium vocant, apud Orientales in Thebaica regione, Ægypto, Cilicia, Cappadocia, Natolia & Perſia, tumque apud Indos in Bengalenſi tractu, proſtitit. Quæ ob capita vulnerata profluebat lacryma; cum Græcis vox ὀπός ſuccum ſignificet, ὄπιον, quaſi ſuccus per excellentiam, appellabatur. Et hoc modo hodie adhuc Perſas in opii collectione procedere, Kæmpferus *Amœn. exot. Faſc.* III. p. 642. teſtis fide digniſſimus eſt. Veteres vero præter purius hoc, ex effluente & concreto ſucco obtentum opium, ignobilius, ipſoque multo ignavius, ex integræ plantæ expreſſione aut decoctione parare ſolitos fuiſſe, Dioscorides *de Med. Mat.* L. IV. C. 65. & Plinius *Hiſt. Nat.* L. XX. C. 18. auctor eſt, quod Meconium, id eſt μήκωνος ὀπὸν, ſive papaveris ſuccum, nominaverunt, optimam vero papaveris lacrymam opium Thebaicum ſalutaverunt.

§. II.

Succi hujus pretium & eſſentiam verus medicamentorum lapis lydius, Chymia, optime nobis manifeſtabit. Petr. Severinus jam in *Idea Medic. Philoſ.* p. 71. in opio ſubſtantiarum facta ſeparatione, 🜍 vel 🝆ſum quippiam deprehendiſſe, & eadem ſeparatione, anatomia, analyſi, in opio 🜔 quoddam diaphoreticum deprehendiſſe fatetur. Et Philoſophus per ignem Helmontius *Duumvirat.* §. 9. in opio 🜔em acrem ſudoriferum & amarum 🝆 invenit. Wede-

Wedelius in *Opiolog.* L. I. S. I. C. 9. opium per 🝩 vitream per ſe ex arena deſtillando 1. phlegma. 2. ∽um 🜂em, ſeu ⊖e 🜂i refertum, ⊡oſum, 3. ⁂ nigricans, & 🝎, 🜃eas ac ⊖nas 🜄as partes continens, obtinuiſſe memorat. *Mead. Exp. mech. Venen. Tent. V. de Opio Opp.* T. II. p. 182. chemica analyſi examinatæ ſex unciæ opii dederunt alcalini 🜂is ∽us non abſimili ∽ui C. C. ℥ij, fœtidi ⁂ei ʒv, ℈j, gr. xv, carbonis ⊖e orbi ℥ij, ʒii, ℈j, gr. iv. dicit. Geoffroy *Tr. de Mat. Med.* T. II. p. 692. opii puri ℔ij analyſi inſtituta, liquoris tum 🜊di, tum ⊡oſi ℥xij, ʒij, ⁂ei craſſioris ℥ij, ʒiij exhibuiſſe, 🝎 in 🝩 ſuperſtes ℥xv, ʒiv pependiſſe, quæ △e reverberii calcinata reliquit cinerum fuſcorum ℥ij, gr. lx, ex quibus lixivio ⊖is 🜄i mere alcali ʒiv, gr. xlv extracta fuerunt, deperditionemque partium in deſtillatione ℥j, ʒvij, in calcinatione ℥xiij, ʒiij, gr. xij, fuiſſe notat. Et Alston *Eſſ. & Obſ. de Med. de la Societé d'Edinb.* T. V. p. 179. opii ℥xvj. deſtillatione tractatas phlegmatis ℥ij, ʒij, ∽⊡oſi ℥iv, ʒij, ⁂ ℥ij, ⊖is 🜂is gr. iv, 🝎 ℥vj ſuppeditaviſſe, invenit. Sic igitur opium principiis ▽eis, ⊖inis tam 🜊dis quam alcalinis, 🜁eis & 🜃eis præditum eſſe, deſtillationis beneficio patefit. Quamvis vero educta hæcce principia opio materialiter ineſſe non negaverim, per fortem tamen vulcani torturam illa paulum mutata, aliaque proportione, quam in eodem ante deſtillationem adfuerunt, produci credimus. Hinc ego ſaltem illam analyſin Chymicam, qua absque violentia & ſine ulla mutatione principiorum diacriſis inſtituitur, corporum nempe per menſtrua explorationem, accuratiorem & ad principiorum eſſentiam ac proportionem detegendam aptiorem, alterique ſemper præferendam exiſtimarem.

§. III.

Opium vix non omnibus liquoribus obedire, & in quolibet fere menſtruo, ▽eo, ⊖ino, 🜊do, ∽uoſo & ⁂oſo absque deperditione ſaporis & conſequenter virium diſſolvi, Celeb.

Celeb. Boeclerus *Cynoſ. Mat. Med. Herm.* T. I. p. 627. ſolide monuit. Neumannus *Lect. Publ. de Succin. Opio* &c. p. 117. ab opii ℥iv. prius 🜈Ratiſſimo extractis ℥iij & ℈iv extracti reſinoſi, & a reſidua materia exſiccata, ope ▽æ extracta, ℈iv extracti gummoſi obtinuit, remanentibus ʒv & ℈j partium indiſſolubilium. Si vero primum opii ℥iv cum ▽ extraxit, ℥ij, ʒv & ℈j extracti gummoſi, & de reſiduo ſiccato per 🜈Ratum extracto ʒiij, ℈j extracti reſinoſi, & ʒvij, ℈j 🜃earum partium accepit. Alston *Eſſais d'Edinb.* T. V. p. 164. unam opii partem ad 12 menſtrui partes adhibens, & primo 🜈ini eam immergens, $\frac{4}{12}$ in eodem ſolutas fuiſſe, & ex reſiduis $\frac{8}{12}$ in ▽a $\frac{5}{12}$ diſſolutas, $\frac{3}{12}$ vero fæcum remanſiſſe invenit. Aſt ▽am $\frac{8}{12}$ opii ſolviſſe, & ex $\frac{4}{12}$ remanentibus 🜈 non niſi $\frac{1}{12}$ extraxiſſe notat. Et opium 5 circiter gummoſas, 4 reſinoſas & 3 🜃ſtres plane indiſſolubiles partes comprehendere, ponit. Ill. Buchnerus *in docta Diſſ. de genuinis opii effectibus in corpore humano* §. 13. *ſqq.* opium ad 4 ℔ humidæ deſtillationi ſubjectum, ne guttulam quidem °°ei deſtillati ætherei dediſſe aſſerit. ▽ vero quæ per alembicum tranſcendebat, nihil ſingulare quid, præter opii odorem, ſenſibus offerebat. Duas uncias opii ▽a extrahebat, & peracta evaporatione ſolidior quædam ſubſtantia, ponderans ℥j, ʒij, ℈ij, relinquebatur. Huic ſubſtantiæ adfuſus 🜈Ratiſſimus, eandem ad ʒvij ſolvit. Solutionis reſiduum in ▽a ſolvebat, ſolutumque intra 14 🝰 motum fermentativum ſubiit. Duæ unciæ opii in ▽a coctæ ſubſtantiam quandam unctuoſam, ▽æ innatantem, dimittebant, quæ ad ſtateram revocata, ponderabat ʒß. Determinatam quantitatem opii extrahebat mediante 🜈ini ♁erem pyrium incendente, ſed ſine prævia extractione per ▽am, atque abſoluta evaporatione obtinebat ſolidioris cujusdam ſubſtantiæ ℥j, ℈ij. Eadem extractio alio tempore repetita, ſed inſtituta prius ulteriori 🜈 rectificatione, offerebat iſtiusmodi ſubſtantiæ ſolidioris ℥j. Huic extracto

ſolidiori

ſolidiori adfuſa ▽a, illius partem quandam ſolvebat, quæ ope ſtateræ examinata, ponderabat ℥vij. Aquam perdidiſſem ego, ſi in tanta experimentorum alienorum a memoratis peritiſſimis in arte ſpagirica viris, aliisque, cum opio inſtitutorum claritate, propria, nihil cæterum novi fœnerantia, afferre voluiſſem.

§. IV.

Ex his quippe analyſibus allatis, jam ſatis ſuperque eluceſcit, opium, cum deſtillatione ſicca ▽am præbeat, principio ▽ſo irrigari, cumque in ∽uoſo ac ▽oſo menſtruo ſolubile ſit, reſinoſo pariter ac gummoſo principio dotari, cum poſt omnem ſolutionem aliquid indiſſolubile reſtet, ex 🜃eis principiis idem pariter componi, cumque eadem maſſa, quæ a ∽uoſo menſtruo extracta fuit, nec unionem cum ▽eo menſtruo reſpuat, explicitum quoddam ⊖ reſinoſæ ſive 🜍eæ ejus parti etiam admiſceri, hoc vero mediante 🜍 cum ▽a etiam miſcibile reddi, hinc illam maſſam, quæ in ▽a dein ſoluta inſpiſſatione gummoſum extractum ſuppeditat, 🜍 tenerrimum ope ⊖is cum ▽a 🜃aque mixtum exiſtere, extra dubium eſt. Cujus vero naturæ ⊖ in opio præſens ſit, ſub judice adhuc lis eſt. Si Neumanno *l. c.* p. 116. credimus, qui ſolutionem opii ▽oſam cum alcali V̇o ac △i ≂ationem & efferveſcentiam quandam paſſam fuiſſe memorat, ſi Godofredum *Tract. Mat. Med.* T. II. p 692. audimus, qui ſolutionem opii heliotropii ℞æ affuſam, eidem colorem rubrum igneum conciliaſſe dicit; +dum ⊖ in opio abſcondi videtur. Alston autem *Eſſais d'Edinb.* T. V. p. 170. ⊖ opii ad alcalinam magis naturam vergere credit, illud tamen verum alcali eſſe ſtatuere non vult, quoniam cum +dis non efferveſcere vidit, nec ſyrupo violarum admixta ſolutio opii manifeſtam coloris mutationem induxit, imo ℞am heliotropii rubro colore inde imbutam

fuiſſe,

fuiſſe, ipſe non diffitetur. Alcali ergo ⊖, quod in opio ineſſ: contendunt autores, artis potius & torturæ igneæ productum, quam ex eo eductum eſſe videtur, hoc vero ⊖inum principium 🜍i opii maxime adhærere ſolet, & tam in reſinoſo quam gummoſo extracto reperitur. Cum autem tam in reſinoſo, quam in gummoſo extracto, 🜍 reliqua principia ſuperet, quis multum 🜍ei principii opio ineſſe in dubium vocabit, præcipue cum opium etiam inflammabile exiſtat, imo, quando coctione æque ac fermentatione opium pondere decreſcit, illud, quod avolare ſolet, 🜍eæ naturæ potiſſimum eſſe cenſendum eſt.

§. V.

Hoc quod in opio latet 🜍 ab omnibus quidem Chymicis communi conſenſu agnitum fuit, verum circa illius qualitates & proprietates mirum inter ſe diſſenſerunt, ingeniaque ſua torſerunt. Plurimi 🜍 opii impurum, crudum, vaporoſum, ſoporiferum, narcoticum ſtatuerunt, adeoque de ejusdem correctione, caſtratione, ſeparatione & expulſione admodum ſolliciti fuerunt. Quatuor potiſſimum modi 🜍 opii nocivum cicurandi in Medicina civitatem obtinuerunt, vel aromatibus, vel ⊖ibus ✛dis, alcalinisve, vel evaporationibus variis, vel menſtruis ▽oſis ∿uoſisve illud effectum fuit, hinc eſt, ut tot, imo innumeræ præparationes & compoſitiones opiatæ in pharmacopœis & diſpenſatoriis proſtent. Galenici aliique ex veteribus, qui opium vim maſſam ſanguinis refrigerandi, humores figendi, inſpiſſandi, ſicque ſomnum conciliandi poſſidere autumarunt, quique idem frigidum in quarto gradu ſtatuerunt, varia aromatica, calidiora & alexipharmaca potentiora eidem addere ſoliti ſunt, iisque 🜍 ipſius crudum ac ſpiſſum dividere, exaltare, humoresque mobiliores reddere voluerunt. Hinc Cinnamomum, Caryophyllos, Zingiberem, Macerem, Ambram, Moſchum, Camphoram, Dictamnum, Viperas, Caſtoreum, quod opii antidotum &

Bezoar

Bezoar vocarunt, plurimaque vix enumerabilia opio adjecerunt, & interdum plane alia adhuc paregorica aut narcotica calidiora, Crocum, Cynogloſſam, Hyoſcyamum addiderunt, exempla horum in Mithridatio, Theriaca cœleſti & Andromachi, Tryphera Nicolai, Electuario Diaſcord. Fracaſt. de Ovo Maximiliani Imperatoris, Philonio Romano, Pil. de Cynogloſſa, de Styrace, imo in ipſa etiam Eſſ. Anod. Sydenh. ſive Laudano liquido occurrunt. Chymici e contra 🜍is in opio mobilitatem probe agnoſcentes, 🜍 hoc nimis fugax +dis variis potius figere, refrenare & cicurare anniſi fuerunt, & in hunc finem 🜊tum ſimplex, vel deſtillatum, ſuccum Citri, Cydoniorum, Limoniorum, 🜩 ⊕li, 🜔is, aliaque adhibuerunt, iis opium immerſerunt, liquida hæc dein abſtraxerunt, vel evaporaverunt, & ſiccatum correctumque ſic opium aſſervaverunt. Alii vero +dum opio inhærens ipſiusque 🜍 alcalinis mitigare, hincque vel alcaheſt Glauberi, vel 🜔e 🜿ri, aut ℞. 🜿ri, mitiorem opio inducere naturam allaboraverunt. Iterum alii cum opio fermentationem & evaporationem ſuſceperunt, vel coctione exhalationem ejus inſtituerunt, vel ſuper laminam candentem idem locantes, toſtioni fortiori expoſuerunt, ſicque quod in 🜍e narcoticum eſt, expellere contenderunt. Quidam cum 🜩uoſo menſtruo 🜍 ſolummodo tenerius ac ſubtilius extrahere conati ſunt, hinc vel vinum generoſum, Hiſpanicum, aliudve, vel vinum cum 🜔e 🜿ri digeſtum, vel 🜩 🜔is dulcem, vel 🜈 adhibuerunt, quidam vero, quo 🜍ris partem quandam antea figerent, +do prius opium tractaverunt, deinque 🜈ini immiſerunt. Celebris in hunc finem præ aliis Langelottiana opii præparatio & eſſentia, quam in E. N. C. D. I. A. III. *Obſ.* 59. p. 100. invenimus, exiſtit. Hic opium cum ſucco cydoniorum & 🜔e 🜿ri infundit, & poſtquam per diem unum aut alterum ſtetit, ſaccharum ad fermentationem promovendam addit, medium dein, puriorem, liquorem rubicundum, a ſuperiori, impura,

impura, 🜂i, ſpumoſa & inferiori 🜃ſtri parte caute ſeparat, filtrat & deſtillatione ad mellaginem inſpiſſat, hanc denique 🜈 alcoholiſato diſſolvit, filtrat, digerit, ad juſtam conſiſtentiam abſtrahit, & ceu veram opii eſſentiam ſervat. Quidam denique, qui admodum circumſpecti ſunt, 🜍que opii maximopere metuunt, 🜄oſum ſolummodo menſtruum pro opio extrahendo adhibent, & vel 🜃ont. ſimplicem, vel deſtillatam quandam, vel pluvialem, vel roralem, majalemve hunc in finem ſeligunt, ſicque tantum gummeas ejus partes, ſeu 🜍eas teneriores & mitiores ſeparatis 🜍eis fortioribus, narcoticisque obtinent, atque ita extractum ſimplex opii, ita laudana opiata varia parare ſolent.

§. VI.

Nunc vero, ſi noſtram de variis his opii correctionibus mentem aperire debemus, illi præ omnibus reliquis, qua mediante 🜄eo menſtruo partium ejusdem extractio & ſeparatio fit, palmam concedimus, nec ullam aliam opii præparationem aptam, tutàm & convenientem eſſe autumamus. Nam quod eam methodum attinet, qua calidis, aromaticis aut alexipharmacis vim opii refrigerantem corrigere voluerunt, cum 🜍e fugaci ac copioſo idem ſcateat, jam calefaciendi & maſſam ſanguinis expandendi vi ſatis ſuperque inſtructum eſt, ut additione aliorum calidorum opus neutiquam habeat, quin potius adjectis pharmacis talibus, quæ 🜍eis partibus prædita ſunt, 🜍 🜍i addendo, commoventem opii virtutem eo usque intendunt, ut opiata ob nimiam rarefactionem & calorem ſic excitatum temulentiam, ſoporem, ſtuporem, imo apoplexiam producere non mirum ſit, nec alius etiam niſi fortior narcoticus & maxime nocivus effectus, ſi crocum, cynogloſſam, hyoſcyamum eidem adhuc jungunt, naſci inde poteſt. Utique ergo damna innumera tales præparationes opiatæ inducere

cere neceſſario debuerunt, & hodie adhuc inducent, quando iisdem ægroti utuntur, quæ vero inconditæ potius præparationi, quam opio ipſi tribuendæ erunt. Si +da papaveris ſucco admiſcentur, hæcce quidem vim ipſius expanſivam refrenant, 🜍que ejus ∧e figunt, ſed eo usque etiam opium caſtrant, ut deinceps nullum amplius effectum reſolventem, qui tamen a 🜍e ipſius in ſanguine expectatur, edere poſſit, hinc innocuum quidem, ſed ſimul iners & inutile pharmacum opium evadet. Qui e contra alcalino ⊖e opii correctionem moliuntur, illi ſtimulum ſic ipſi potius addunt, alcali enim 🜍i junctum ſolida irritare, ad contractionem vividiorem ſollicitare, ſicque motum humorum, quem 🜍eum principium jam per ſe auget, inſigniter accelerare valet, quid aliud vero tunc quam calorem nimium, febrem, congeſtiones ad caput, aliosque effectus funeſtos experiri poterimus. Acu vero rem tetigiſſe, qui toſtione papavereum ſuccum uſſerunt, minime credas, hi enim 🜍 omne abigunt, & ut nullum amplius ſit opium efficiunt, nam ſplendida ſua 🜍ea veſte penitus nudatum opium, 🜃eisque ſolummodo exuviis adhuc dotatum, nullam amplius virtutem reſolventem, ob quam tamen in Medicina expetitur, exercere poterit, cum ergo opium toſtum effœtum ſit, in uſus plane cedere non debet. In devia pariter, verum in contraria ii, qui ∽uoſo menſtruo opium immergunt, delabuntur, hi quippe 🜍eas opii partes ſolas ſic obtinent, a gummoſis & temperatioribus ſeparant, ſicque concentratius & activius, ſed eo ipſo volatilius & validius opium acquirunt, neutiquam vero, quo minus commoventem & rarefacientem effectum nimium edat, quo minus calor & febris accendatur, quo minus ad caput impetuoſior humorum motus vertatur, & deliria, furores, ſopores, ſtupores, aut attoniti morbi inducantur, correctione ſive extractione ſua prohibent. Una tamen blanda & ſecura opii correctionem ſuſcipiendi methodus nobis remanet, hæc ope ▽oſi menſtrui peragi-

 tur

tur, & opium 🜄a pura ſolutum Boerhaave *Elem. Chem.* T. II. p. 237. optimum cenſet. 🜄 quippe ſola illud menſtruum atque additamentum eſt, a quo nobis nullus exurgere debet metus, ut inde 🜍 in opio contentum vel nimis concentretur, vel 🜍i ſupplementum & pabulum ſubdatur, vel vis reſolvens, calefaciensque nimium augeatur, non tamen illud etiam metuendum eſt, ut 🜍 ab eo plane caſtretur, aut omni ſuo 🜍re opium privetur. Quamvis enim 🜄ea menſtrua 🜍a alias ſolvere nequeant, attamen 🜔ium interventu 🜍a 🜄æ miſcibilia reddi poſſe notum eſt, cumque opium 🜔e ample inſtructum ſit, hujus ope ſemper quædam 🜍is in opio latentis pars in 🜄a ſolubilis reddetur, ſic ut extractum opii gummoſum hocce modo obtentum præter 🜄eas, mucilaginoſas & 🜔inas partes 🜍eas etiam particulas in ſinu ſuo foveat, nam inflammabilitas hujus extracti 🜄oſi, quodque rurſus pars ejus in 🜈 diſſolvere ſeſe patiatur, 🜍is in eodem præſentiam ſufficienter arguit. Parcius vero, tenerius & blandius 🜍 ſolummodo hacce encheireſi ab 🜄a extrahitur, a nimio, narcotico ac ſtupefaciente 🜍e, quod omne 🜈 extrahere ſolet, ſeparatur, omnique reſina, quæ adeo nociva eſt, ſic ſpoliatur, ſique prius, quam extractionem opii cum 🜄a ſuſcipimus, fermentationem aut coctionem ejusdem præmittimus, multum ſic ſuperflui, narcotici crudique 🜍is jam evaporare, extractumque ex opio præliminariter ita tractato paratum mitiſſimum, ſubtiliſſimum atque maxime ſolubile 🜍 continere ſciendum eſt. 🜄æ ergo beneficio tutiſſimum, optimum & revera correctum opium, quodque ſemper adhuc ceu opium, i. e. ceu medicamentum 🜍e impprægnatum, in corpore humano vires ſuas edit, acquirimus.

§. VII.

Ergo illa ſolummodo medicamenta opiata tuta maximeque laudanda exiſtere, quæ ex opio cum 🜄a ad extracti conſi-

conſiſtentiam redacto fiunt, ex dictis manifeſtatur. Ipſa methodus extracta ſive laudana talia opiata perficiendi, nec laborioſa, nec pretioſa, nec difficilis eſt. Inter multas ſequentes ex probatiſſimis auctoribus collegimus. Ante omnes Wedelii methodus commendanda eſt, qui *Opiolog.* p. 65. elegantiſſimum opium extrahendi modum, cum phlegmate ✠ti a præparatione arcani ♀ri reſultantis, invenit. Infundit opii thebaici ǂſati partem j. cum partibus vj. vel viij. 🜄æ ab arcano ♀ri reſiduæ mediæ, hinc vitrum calenti imponit arenæ, agitatione cum ſpatula facta ſolvit, ubi pars impurior ſpumoſa ſumma lambit, pars 🜃ſtrior ima petit, colaturam per linteum factam evaporat ad mellaginem, vel in extracti formam redactam adſervat. Hoffmannus *in Not. ad Poterium* p. 669. compoſitum magis laudanum 🜄oſum tradit, recipit nempe opii ſoluti in 🜄a ſimplici & lenius evaporati ad conſiſtentiam ℥j. cinnabaris nativæ ppt. ℥jß. croc. or. extr. papav. rh. ana. ʒij. eſs. ambræ ʒj. ꝏ cinnamon. gtt. xij. miſcet, facit extractum. Hocce extracto opiato in frigidioribus & humidioribus ſubjectis locus commode poterit concedi. Maxime commendanda vero hic illa encheireſis venit, quam Jones *in Myſt. opii revel.* recenſentibus A. E. L. 1701. p. 445. communicavit. Hic opii ℥viij. ſolius 🜄æ pluvialis deſtillatæ ℥xxiv. in loco temperato ac vaſe probe obturato quotidie ter quaterve agitando, intra ſex dies jubet ſolvi, hinc per chartam bibulam filtrari, ac oleo dulci affuſo ſub titulo panaceæ opii liquidæ aſſervari. Qua obtenta mox ad omnem gummoſam opii portionem, ⊖ △le ꝏſum recondentem, a noxia reſinoſa exacte ſeparandam, eandem 🜄am pluvialem deſtillatam relictis fæcibus tamdiu innuit affundendam, quousque rubicunda elicita ℞a fuerit omnis, pariter filtranda ſimulque in Balneo ad extracti, ſolidam opii panaceam conſtituentis, inſpiſſanda conſiſtentiam. Godofredi etiam *Tract. Mat. Med.* T. II. p. 706. propoſitum artificium opium cum 🜄a purgandi vel præparandi,

locum

locum hic maxime meretur. ℞. Opii minutim ſecti q. l. diſſolvatur in ▽a limpid. ſtillatitiæ q. ſ. digerendo in B. aren. ſolutio a maſſa ſuperſtite ſeparatur. Refrigerata per chartam bibulam tranſcoletur. Nova ▽a maſſæ reſiduæ affundatur, digerantur. Secernantur a fæcibus, & tranſcoletur, ſicque ▽æ affuſiones iterentur, donec nulla amplius extrahatur ℞a. Solutiones confuſæ evaporentur in B. M. ad extracti ſolidi conſiſtentiam. Extractum etiam opii, quod CARTHEUSERUS *Elem. Chem.* p. 157. parare docet, admodum conveniens eſt. ℞. Opii Thebaici q. v. groſſo modo contuſum cum ſufficienti quantitate ▽æ. ſimplicis, vel fontanæ, vel pluvialis, adfuſa, in olla ultra dimidium non replenda, coquatur, donec ▽a probe tincta ſit, & partes impuræ, partim exhalantes & ſuperficiei innatantes, partim fundum petentes, ſeparatæ ſint. Mixtura inter coquendum ſæpius ſpatula lignea agitata impuritatibus innatantibus cochleari extrahendis liberetur, & liquor finita coctione per manicam Hippocratis colatus, ut partes ▽eæ quoque ſeparentur, leni evaporatione ad extracti conſiſtentiam redigatur. Tandem illud etiam extractum opii, quod in PHARMACOP. ARGENT. p. 101. cum ▽a ſimplici ſucco citri parum +dulata, parari docetur, hic memoratu digniſſimum exiſtit, ▽a enim uti in præcedentibus partes gummoſas blandas tantum extrahit, ut vero corruptio opii & ▽æ ad illud extrahendum adhibendæ præcaveatur, +dum admiſcere conſultum ductum fuit, neque tamen per +dum hoc blandum vegetabile, 🜍 inde caſtrari, metus cuidam obrepere debet. In genere vero circa formam, qua medicamenta opiata correcta commodiſſime aſſervantur, illud notandum eſt, quod eadem ad extracti conſiſtentiam redigere, ſi a ſitu cito & facile corrumpi non debent, optimum ſit. Sique ℞am opii ſeu laudanum liquidum poſſidere cuidam volupe erit, vel in +dulata ▽a gummoſum extractum opii ſolvi & per tempus eſſentia talis anodyna abſque corruptela conſervari, vel ex tempore

extra-

extractum opii in 🜄a quadam diſſolvi, & pro lubitu eſſentia anodyna quolibet momento parari poterit.

§. VIII.

Quomodocunque vero opium præparaveris aut extraxeris, 🜍 ſemper in omnibus præparationibus præ reliquis principiis dominium obtinere ſolet, & ab hoc omnis, qui a papaveris ſucco in corpore humano exeritur effectus, deducendus erit. 🜍a vero maſſam ſanguinis expandere, rarefacere, globulos rubros dividere, attritum & motum eorundem augere, calorem fortiorem accendere, acrimoniam obtundere, ac ſolida laxare, demulcere, tenſionem & ſtimulum auferre, quisquis de viribus medicamentorum mechanice philoſophatur, agnoſcit, nec alios effectus a 🜍eis opii partibus produci, phænomena, quæ in hominibus opio utentibus obſervantur, probant. Quicunque enim opium áſſumunt, in illis pulſus plenior & celerior micare, facies rubere, intumeſcere, venæ præcipue capitis inflari, agilitas membrorum, alacritas animi & lætitia circa præcordia ſentiri, magnanimitas, periculorumque contemptus induci, dolorum levamem oriri, ſanguis e vena ſecta emiſſus fluidus maximopere, floridusque eſſe, hinc notante GEOFFROY *l. c.* p. *699.* cruor etiam etiam in Turcarum & Indorum, opium ſtrenué deglutientium, & in præliis occiſorum, cadaveribus, poſt unum aut alterum diem æque fluidus dimanare, ac ſi noviſſime fuiſſent enecati, atque in cane etiam, cui opium ingeſtum erat, vivo aperto, juxta BÜCHNERUM *Diſſ. cit.* §. 29. arteriæ majores æque ac minores, quotquot cerebri anfractus pererrant, ſanguine turgeſcere, imo ipſe ſanguis multo fluidior quam eſſe ſolet in ſtatu naturali, comparere, ſudor itidem poſt opium ſumptum, dum reliquæ excretiones minuuntur, copioſior profluere, imo interdum ita perſpirabile tale corpus ab opio reddi, ut ſudor inde prolectus, magno cum cutis

pru-

pruritu quandoque opii odorem referat, notatur. Quis cuncta hæcce phænomena 🜍eo opii principio, humores commoventi ac reſolventi, & canales relaxanti, non adſcriberet. Tutiſſime vero hos multosque alios effectus, qui a ſanguine commoto, rarefacto & reſoluto, in circulationem, ſecretiones & excretiones humorum in machina corporea redundant, opium ſi non in nimia quantitate ingeſtum, ſi correctum & 🜍e fugaciori ſpoliatum eſt, edere, nec ullam noxam poſt ſui uſum relinquere, credendum eſt. Si vero vel nimia doſi idem præbetur, vel ſtimulo 🜍eo, narcotico, aut 🜔ino alcalino adhuc acuitur, turbas graves, noxas fatales, & quandoque immedicabiles, poſt ſe ducere, etiam non diffitendum eſt. Hinc alienationes mentis, anxietates, deliria, furores, vertigines, oculorum caligines, balbuties, memoriæ vacillationes, membrorum tremores, titubationes, dyſpnœas, ventriculi ardores, bradypepſias, apepſias, æſtus inſignes, pulſum inæqualem, celerem, convulſiones, hæmorrhagias uteri, renum, aliorumque locorum enormes, hydropes, ſtupores, ſopores, languores, paralyſes, apoplexias, ſyncopes, imo mortem, immoderatum, nimium, minus correctum, aut diu nimis adhibitum opium induxiſſe, in obſervationibus legimus. Sed in 🜍 potius nimium, maxime volatile, crudum, nec correctum, quam in opium bene præparatum omnem noxæ culpam rejiciendam eſſe, cenſemus. Quodcunque enim opium ante coctionem cum 🜄a, vel etiam fermentationem prægreſſam, talia damna cauſabatur, illud ſeparatis, aut expulſis, per hanc vel illam methodum, abundantibus, maxime mobilibus, impurioribusque 🜍eis particulis, poſtmodum innocue, imo cum egregio effectu præberi poteſt. Potiſſimum vero per fermentationem multas halituoſas opii partes ſeparari, at quamdiu fermentat, opium exhibitum damnoſiſſimum eſſe, Büchnerus *Diſſ. cit.* §. 38. confirmat, qui mixtum ex partibus opii ſaponaceis & gummoſis, vi ſua animalibus fatali

tali privatum, per aliquot hebdomadas in ▽a ſolutum ſtare ſivit, ubi fermentationem ſubiit, ſeparato in B. M. menſtruo, ʒj. cani dabatur, qui inde vacillare, & ſomnolentus factus eſſe obſervabatur.

§. IX.

Ipſum igitur opium coctione cum ▽a extractum, aut fermentatum, ſicque 🜍e ſuo volatiliori ac nocivo orbatum, at tenera 🜍ea parte, ope ⊖ini principii in ▽a ſolubili, adhuc dotatum; & doſi convenienti, parca, ſed repetita aſſumtum, nequicquam ſiniſtri in corpore poſt ſe ducere poſſe, certiſſime credendum eſt. Revera quippe eodem modo uti Crocus, Camphora, Kermes minerale, 🜍 vivum, præcipue vero uti Vinum, Opium in corpore humano agere autumamus. Quemadmodum enim hæcce pharmaca omnia debita quantitate, tempore & cautela data, commoventem, reſolventem, attenuantem & deobſtruentem egregium effectum exerunt, nimia vero copia, incongruo tempore & intempeſtivo momento exhibita, æſtus, deliria, ſtupores, ſopores faciunt; ita hæcce ab opii uſu vel abuſu perinde evenire notum eſt. Vinum præcipue, quod æque ut opium cor exhilarare, curas ſolvere, ſanguinem movere, diſſolvere, ſecretiones & excretiones augere, dolores demulcere, modice & medice potatum obſervatur; ita magnos crateres ſæpius mero implentes, crebroque fœcundos calices haurientes, vini potatores deliros, furibundos, æſtuabundos, temulentos, ſtupidos, ſomnolentos, attonitos, reſolutos, moribundos, veluti opii voratores fieri, comperimur. Utrumque vero effectum in vino æque ac opio a 🜍e, pro majori vel minori ſua quantitate agente, ſolummodo dependere, vix negatum iri credimus. Nequaquam vero, vitis æque ac papaveris lacrymam in nimia quantitate aut incongruo tempore deglutitam, in capite imprimis effectus ſuos edere,

ibique vehementiæ ſuæ veſtigia relinquere, & menti æque ac corpori ſummopere nocivam eſſe, mirandum eſt. 🜈eæ enim partes multæ, ceu leviores, vi cordis cum ſanguine circulante ad caput projiciuntur, cumque 🜈 ſanguinis maſſam multum commoveat ac rarefaciat, debiles minimeque reſiſtentes meningum & encephali canaliculos a nimis celeri ac expanſo ſanguine admodum diſtendi neceſſe eſt, quis vero non a dilatatis nimium cerebri vaſculis ſubjectos & accumbentes medullares tubulos, ceu nervorum initia, premi, liquidi nervei ſecretionem ac excretionem turbari, minui, ſufflaminari debere, ut nihil ad organa motoria & ſenſoria amandari poſſit, concipit. Hinc illæ temulentiæ, ſtupores, ac nimis diuturno aut crebro uſu deliria, furores, amentiæ, apoplexiæ, paralyſes, & ſexcenta alia mala inſequentur, ſpaſmi etiam, convulſiones & dolores in nervoſis & muſculoſis partibus, dum ob impeditum liquidi animalis in nervos influxum, ſopor inducitur, mitigabuntur aut ſopientur, nequaquam vero effreni ſolidorum motus ita feliciter inde ſolventur, ut non a ſomno reſurgentibus vel recrudeſcant, nullo opiato remedio amplius deinceps compeſcendi, vel paralyſes tenſarum, & dolore vexatarum antea partium poſt ſe ducant, imo ſtupores mentis æque ac corporis remaneant.

§. X.

Ergo propriis tuis laqueis te irretitum tenemus, multos clamantes audire mihi videor, opium, ipſe dicis, dolores tuto neutiquam ſedare poteſt, at opii vis præcipua anodyna eſt, & in doloribus ſedandis ſeſe exerit, cumque tu ipſe hanc intutam pronunties, idem liberius in Medicina adhibendum eſſe, nunc non amplius tueri poteris. Ita eſſet, victas darem manus, ſi opium dolores, ſomnum conciliando, ſedare ſtatuerem, ſi doloribus ſolummodo ſedandis idem proficuum eſſe aſſererem. At

longius

longius latiusque opii uſus patet, & eminentes alios in corpore humano effectus edit. Quamvis enim vulgo ad dolores compeſcendos, ad agrypnias ſomno demulcendas, ad vomitum aut diarrhœam ſiſtendam ſolummodo utile eſſe cenſeatur, cum Hippocraticorum Medicorum principe, SYDENHAMO tamen, *Opp.* p. 113. Sect. 4. C. 1. profecto non hic mihi tempero, quin gratulabundus animadvertam, Deum Omnipotentem πάντων Σωτῆρα ἐάων, non aliud remedium, quod vel pluribus malis debellandis par ſit, vel eadem efficacius extirpet, humano generi in miſeriarum ſolamen conceſſiſſe, quam ſunt opiata, medicamenta ſc. ab aliqua papaverum ſpecie deſumpta. Quin imo ita neceſſarium eſt in hominis periti manu organum, jam laudatum medicamentum, ut ſine illo manca ſit ac claudicet Medicina, qui vero eodem inſtructus fuerit, majora præſtabit, quam quis ab uno remedio facile ſperaverit. Rudis enim ſit oportet, & parum compertam habeat hujus medicamenti vim, qui idem ſopori conciliando, demulcendis doloribus, & diarrhœæ ſiſtendæ applicare tantum novit, cum ad alia plurima, gladii inſtar delphici, accommodari poſſit, & præſtantiſſimum ſit remedium cardiacum, unicum pene dixerim, quod in rerum natura hactenus eſt repertum. Conſentit alter Hippocraticorum Medicorum princeps BOERHAAVIUS & *Inſtit. Medic.* §. 1182. & 1183. remedia autem maxime univerſalia hactenus, ſunt aqua, ignis, argentum vivum, opium & his quidem plurimum uſurpatis, ſed cautiſſime abſconditis, nomen ſibi maximum comparaverunt, qui Medicinam univerſalem poſſediſſe vulgo creduntur, dicit.

§. XI.

Cum itaque opium polychreſtum pharmacum exiſtat, affectus in quibus cum fructu in uſum cedere poterit, ut indigitemus, officii noſtri erit. Hic vero in limine ſtatim

 illud

illud notaſſe juvabit, nos neutiquam ſuaſores futuros, ut papaveris lacryma ad vigilias profligandas & ſomnum conciliandum ita frequenter in uſum trahatur, uti a veteribus Poëtis, qui ideo noctem frontem papavere redimitam & ante fores antri noctis papavera florere ſomniaverunt, commendari, uti etiam vulgo a Medicis adhiberi ſolitum fuit. Cum enim nequaquam motum ſanguinis & ∽uum figat, cruoremque incraſſet, quin potius dividat, circulumque ipſius acceleret, opium ſomno potius fugando & vigiliis procurandis idoneum erit, nec niſi nimia in quantitate aſſumtum, aut 🜍e impuriori adhuc præditum, ſomniferum evadet. Sanguis enim tunc ab opio nimium rarefactus, in tenera cerebri vaſcula præ aliis impetuoſus irruet, ea ipſa admodum diſtendet, accumbentes vero medulloſos canaliculos a vaſis ſanguineis diſtentis premi, ſomnumque induci ſic neceſſe erit. Vel etiam a maxima in doſi aut diu uſurpato opio, auctoque ſic circulo ſanguinis ejusque ſecretionibus, inductisque antea temulentiis, ebrietatibus, deliriis & furoribus, fluidiora tandem e corpore diſſipari, reliqua vero humorum maſſa craſſeſcere, circulus retardari, ſecretio ∽uum intercipi, & ſomnus produci poterit, ſed Epimenidis ſomnum, imo periculoſum ſtuporem, aliosque Palladis arci fatales affectus eo ipſo obrepere, quis non intelligit. Hoc etiam monere e re erit, quod ſi anodynum ſive dolores ſedantem effectum mediante opio edere in animo ſit, ſomnum ideo procurari neutiquam opus eſſe, nec eousque & in tanta doſi idem exhibendum eſſe, ut ſomnum cauſando dolor ſopiatur quidem & obtundatur, nullatenus vero radicitus tollatur. Vigilem potius corporis ſtatum & mentis alacritatem conſervare, dum opio dolores lenit, Medici ſcopus eſſe debet. Sequenti vero modo opium effectum ſuum paregoricum, absque ut ſomnum provocet, exerere poſſe, nobis concipimus. Nullibi in corpore ad organum, muſculum, viſcus, nervi quidam pertingunt, qui non comitem, vicinum, ſatellitem

litem

litem vas ſanguineum, tam venam quam arteriam quandam habent, ita quidem, ut non ſolum in artubus venæ & arteriæ inter nervos media utplurimum via & admodum vicino contactu incedant, verum potiſſimum in viſceribus thoracis & abdominis diſtributi nervi, ſympatheticus medius & magnus arterias & venas ibidem multis in locis vinciant, anſulis circumdent, & laqueorum inſtar illas irretiant. Cui enim elegans illa anſa, qua intercoſtalis nervus ſubclaviam arteriam continet, & quæ, quatenus filamentum e ganglio ipſius cervicali ultimo ad primum ganglium dorſale ſuper hanc arteriam tendit, dum ipſe interea truncus retro illam deſcendit, formatur, ignotum eſſe poteſt, aut quis paris vagi recurrentem nervum, qui retro aortæ arcum in ſiniſtro, & retro radicem ſubclaviæ ac carotidis arteriæ in dextro latere reflexus, ad laryngem aſcendit, & cum ramo quodam ſuperiori ejusdem paris communicat, non ſine admiratione vel ſemel tantum conſpexit. Ipſe aortæ truncus inter crura ſepti transverſi deſcendens, magna ex parte a magno illo plexu continetur, qui utrinque a ganglio ſemilunari ſplanchnici nervi & a medio plexu, ab utroque hoc ovali ganglio orto, componitur. Idem etiam ganglium cœliacam & meſentericas arterias, ipſamque venam portæ ſuis propaginibus hinc inde illaqueat, ſurculos impertitur, & comitando retibus continuis exornat. Ut nunc aliorum ſubtiliorum a nervis circa arterias & venas, præcipue in viſceribus abdominalibus, factarum reticularum enumeratione, cum Ill. Hallerus in erudita *de Nervorum in arterias imperio* diſſ. §. 9. ſqq. nobis otium fecerit, ſuperſedeamus. Ubicunque ergo in corpore humano ob nimium aut fortiorem liquidi ſubtiliſſimi nervei impulſum canaliculi hi nimis diſtenti & irritati ſeſe ſolito magis conſtringunt, ſicque ſpaſmi, erethiſmi, convulſiones & dolores ſuſcitantur, ibi ab ægris ore ingeſtum & partim citiſſime per vaſa ventriculi bibula, partim tardius per lactea ipſorum inteſtinorum oſcula, ad

ſan-

ſanguineam maſſam delatum opium, ſanguinem 🜍e ſuo rarefaciendo, vaſa arterioſa æque ac venoſa diſtendendo, accumbentes, cingentes, aut irretientes nervos premendo, anguſtando, liquidi nervei motum retundet, retardabit, minuet, relaxationi vero eorundem, hincque ſpaſmorum, convulſionum, dolorum mitigationem, vel ſedationem ubivis inducet. Nec ut ad cerebrum ſolum deferatur opium, ibique rarefaciente ſua virtute medullam premat, influxum laticis animalis plenarie ſiſtat, ſomnumque inducat, opus eſt, ſatis cito enim, ubique & immediate, ubicunque nervi nimium tenſi ſunt, vicinæ & diſtentæ arteriæ venæque imperium ſuum in nervos eosdem premendo, arctando & relaxando exercebunt, & poſt dolorem ſic devictum, vigil & alacre corpus conſervabunt. Si etiam dolores & ſpaſmi ab obſtructione vaſorum ſanguineorum, ſpiſſo cruore repletorum, naſcuntur, 🜍e opii ſtaſin dividemus & reſolvemus, vaſa reſerabimus, ſicque cauſam ipſam efficaciſſime aggrediemur, vixque ullo alio remedio ita feliciter tollemus. Imo cum ab acribus, irritantibus, ⊖inis particulis ſanguinis in vaſculis ſtimulus & tenſio inducatur, 🜍e ſuo ramoſo & plicatili opium acrimoniam hanc obtundere, involvere, ſtimulumque compeſcere & cicurare potentiſſime valebit, cumque ipſum hoc 🜍 utpote fugaciſſimum ad tenuiſſimos usque nerveos canaliculos penetrare valeat, non ſolum acrimoniam laticis hujus obvolvere, verum etiam in ipſos nervos agere, eosque demulcere ac enervare poterit. Cum vero ſic uti dictum, opium cruciatus ex voto auferat, cum etiam a doloribus pertinacibus vigile corpus perpetuo detineatur, nunc ſedato per opium dolore, ut blandiore poſtmodum ſuavioreque ſomno æger frui poſſit, etiam procuratur, ſi vero ſic opium vigilias fugare & ſomnum ciere aliquis ſtatuere velit, hoc ſenſu nos maximopere conſentientes habebit. Hoc etiam Wedelius *Opiolog.* p. 87. aſſerit, & memoranda hoc loco etiam eſt opii agendi

di varietas, dicit, interdum enim dolorem magis ſedat, quam ſomnum facit, ut extemplo ceu ad imperium quoddam & monſtrato Gorgonis capite conquieſcant dolores, tormina, cruciatusque, ut adeo non ſomno ſolo interprete illorum oblivio capiat ægros, ſed & absque eo, propria opii acrimoniam temperandi & ~us demulcendi, ac humorum ſalinorum impetum coercendi, virtute; interdum una cum dolore & quidem utplurimum vigilias aufert, & ſomno inducto triſti ſenſationi intentum animum abducit & ſibi reſtituit. Et Ill. VAN SWIETEN *Comm. in Boerh. Aph.* T. I. §. 202. p. 325. ita circa opiatorum agendi modum ſolide ratiocinatur. Sic ſæpe accidit, minori doſi hæc data dolorem quidem compeſcere, nullo inducto tamen ſomno, ſed pacatiſſima menti & corpori naſcitur quies, quam ne verbis quidem deſcribere ſe poſſe mirantur gratum hoc ſolamen experti. Atque §. 229. p. 371. ita loquitur. Admodum ergo veroſimile videtur, opium etiam in ventriculo hærens ſolo attactu, mutatis nervis hujus viſceris, talem mutationem producere in ſenſorio communi, ut manentibus doloris cauſa & nervorum integritate, tamen non fiat in mente doloris idea. Videturque Divina miſericordia hæc auxilia hominibus conceſſiſſe, ut dolores enormes, quorum cauſæ tolli nequeunt, vel non niſi longa temporis mora enervari poſſunt, ſopiri poſſent pro tempore. Unde Sydenhamus, plurimis experimentis convictus, concluſit, quod absque his auxiliis manca ſit & claudicet Medicina: addiditque, jactatiſſimas etiam præparationes opii non augere ejus vires, vel corrigere illam, quam falſo credebant ineſſe multi, malignitatem. Certe prudenter adhibitum opium debita doſi, licet etiam per menſes continuetur ejus uſus, omni noxa caret. Unde non immerito dixit Eruditiſſimus JOANNES TERENTIUS LYNCÆUS *in notis ſuis ad Franciſci Hernandes Rerum Mexicanarum novæ Hiſpaniæ Theſaurum*, quod, cum univerſus oriens & meridies impune & quotidie utatur

 Opio,

Opio, Datura, Bangue & ſimilibus, dolendum ſit, infinitos mortales dolorum cruciatibus perire unius hujus remedii ignorantia, qui orco eripi poſſent, ſi Medici, totius orbis conſenſu perſuaſi, eo ſæpius uterentur.

§. XII.

Si itaque miſeri ægri immanibus ſpaſmis, diris convulſionibus, ſævisque doloribus excruciantur, Medici ſuaviſſimum cruciatuum ſolamen, veriſſimum nepenthes, opium, cordate præſcribant, ſcopumque anodynum tuto, cito & jucunde adimpleant. In doloribus ideo cephalicis, in cephalæis præcipue immanibus, in hemicraniis, & clavis, in otalgiis, odontalgiis, in cardialgiis, in colicis & ileis opium utiliſſimum erit, & a celeberrimis viris exhibitum fuit, ſic WEDELIUS *Opiol.* p. 120. & E. N. C. D. I. A. 2. Obſ. 238. SYDENHAMUS *Opp.* p. 128. BOERHAAVIUS *Aph.* §. 964. ac HOFFMANNUS *Med. Rat. Syſt.* T. IV. P. 2. p. 301. & in *Not. ad Poter.* p. 247. idem in colico dolore & iliaca paſſione cum ſucceſſu adhibuerunt. In nephriticis & calculoſis affectibus, in dyſuriis & ſtranguriis haud vanam etiam opem præſtabit, BARTHOLINUM in *Epiſt. Med. Cent.* III. Ep. 46. MEAD *Opp.* T. 2. p. 189. & ALSTON in *Eſſais d'Edinb.* p. 211. in teſtimonium vocamus. In rhevmaticis, arthriticis, imprimis vero in podagricis cruciatibus WEDELIO l. c. p. 126. SYDENHAMO l. c. p. 329. & BOERHAAVIO l. c. §. 1278. arbitris, ad furias doloris placandas, & ad ſpaſticas ſtricturas ſolvendas, opio optime utemur. In ſpaſmis etiam & ſtricturis viſcerum hæmatopoeorum efficaciſſime idem ſuccurrere poterit, hinc in palpitatione cordis, in tuſſi, ſicca & ferina, noctu præcipue moleſta, juxta HELMONTIUM *in Jure Duumv.* §. 63. in ſingultu juxta DE LE BOE SYLVIUM *Prax. Med.* L. I. C. 23. §. 19. in aſthmate ſpaſtico ſcorbuticoque juxta WILLISIUM *de Scorbut.* C. 10. maximopere indica-

dicatum exiſtit. In hypochondriacis & hyſtericis gravioribus inſultibus laudandum etiam effectum laudanum opiatum correctum exeret. Et ſi plane ſpaſmi hi in effrenas convulſiones aut epilepſiam increſcunt, tunc herculeos hoſce ſolidorum morbos, conſentientibus PARACELSO *de Morbis amentium* Tr. 2. C. 1. & SENNERTO *Pract.* L. I. P. II. C. 31. opio ceu optimo domitore compeſces. Ubique enim locorum ubi hi dolores, ſpaſmi aut convulſiones occurrunt, arteriæ venæque ab opio ſanguinem rarefaciente diſtentæ, nervos adjacentes prement, fluidi hujus motum moderabuntur, tenſiones laxabunt, nimiumque ſolidorum erethiſmum minuent. Nunc vero etiam febrium claſſes pauxillum ingredi, & anne in illis opium uſui eſſe queat, explorare lubet. Hic, quod graviſſimas, acutas nempe, continentes, ſynochas, ardentes & inflammatorias febres attinet, quales phrenitides, anginæ, pleuritides, peripnevmoniæ, hepatitides, ſplenitides, nephritides, febres inflammatoriæ meſenterii, veſicæ, uteri exiſtunt, cum in illis maſſa ſanguinea diathesi phlogiſtica peccet, & in coagulum celere ruat, opium ♤e ſuo blando mobilique ſpiſſitudinem inflammatoriam reſolvere, cruorem in vaſculis capillaribus impactum dividere, obſtructa vaſa reſerare, circulum ſanguinis in æquilibrium redigere, nimium impetum ejusdem minuere, ſicque inflammationem diſcutere promptiſſime poterit, nec parcus & cautus extracti opiati gummoſi uſus ullo modo recuſandus, nec calorem ab eo auctum iri metuendum erit, cum enim calidiorum & orientalium regionum populi opio crudo toto die utantur, nec noxam inde acquirant, a correcto opio nihil mali in noſtris temperatis climatibus in ipſis morbis calidis etiam oriri poſſe confidimus. Potiſſimum vero in febribus acutis, malignis & exanthematicis, in peſte videlicet, petechiis, purpura, morbillis, præ aliis vero in variolis ſcopo cruorem phlogiſtice denſum attenuandi, inſignem ejus motum temperan-

perandi, miaſma impurum per diaphoreſin expellendi, cum 🜕ſis, camphoratis & abſorbentibus maritatum opium egregium ſeſe exhibebit. Imo, ſi in ipſis his febribus, ob nimiam ſanguinis denſitatem, materiæque in interioribus ſtaſin, impedita exanthematum eruptio, vel eorundem retroceſſio contingit, ſi deliria, convulſiones, agrypniæ, aliaque ſontica mala accedunt, ſcopo antiphlogiſtico, antipyretico & anodyno admodum neceſſarius opii uſus erit, eo enim pericula hæc feliciſſime abigi ratio dictitat & experientia SYDENHAMI *Opp. Sect.* III. C. 2. p. 91. & 95. WEDELII *Opiol.* p. 101. BOERHAAVII *Aph.* §. 1402. in variolis potiſſimum comprobat. Et ſi plane cordis vires fatiſcunt, frigidæque lipothymiæ his morbis ſeſe aſſociant, fugax opii 🜍 blanda ſua ἀναθυμιάσει, aut evaporatione, uti loqui ſolent, circulum ſanguinis cordisque motum cito reſuſcitabit, optimumque ſic cardiacum fiet. In continuis remittentibus febribus, tempore exacerbationis præcipue, ob impetuoſiorem ſanguinis motum fatales congeſtiones, deliria, inflammationes, in cerebro potiſſimum, nec non in aliis locis, metuendæ ſunt, hoc a ſpiſſo ſanguine in anguſtis encephali aliorumque parenchymatum vaſis ſtagnante continget, opium adhibe, ſanguinem divide, erethiſmum febrilem ſeda, tranſpirationem accelera, ſic exacerbationem mitigabis, abbreviabis, damnaque inde metuenda profligabis. Nec in intermittentibus febribus inutilem opem utentibus opium præſtare credendum eſt, ſi enim paroxyſmi febriles, exhibitis licet generalioribus remediis, nondum quieſcunt, tunc ſæpe absque ut cauſa quædam in fluidis amplius ſuperſtes ſit, in ſolidis oſcillatio & ſtimulus ſolum in conſuetudinem abiens accuſandus erit, ſed gummoſum opii extractum, 🜍e non penitus deſtitutum, irritationem ſedabit, fibras tenſas relaxabit, ſtimulumque febrilem tuto auferet.

§. XIII.

§. XIII.

In nimiis humorum evacuationibus & profluviis, a ſolidorum ſtricturis, & materiæ irritantis, rodentis acrimonia, ſæpiſſime oriundis, fibras tenſas ♎e ſuo demulcendo, materiam acrem inviſcando, auxilium inſigne, quod ab aliis remediis in caſſum expectaveris, opium edet, fluxusque tutiſſime moderabitur, minuet, ſiſtet. Quibus ergo ſanguis impetuoſe per emunctorium quoddam naturale erumpit, ſive per nares, pulmones, ventriculum, anum, renes, uterum ille fluxus contingat, his in ſumma anguſtia conſtitutis opio feliciter ſuccurremus, atque, ne ad ſyncopen usque hunc vitæ theſaurum perdant, ne etiam alia gravia mala, qualia cachexia, tabes, hectica, hydrops præcipue ſunt, jacturam talem inſequantur, efficaciter præcavebimus. Aſt aliorum etiam humorum excretionem nimiam æque exoptato cum ſucceſſu a papaveris ſucco mitigari ſciendum eſt, imprimis vero ſi vel a materia acri pituitoſa bilioſave diarrhœa, cholera morbus, vel etiam ab emetico aut cathartico draſtico aſſumto hyperemeſis, vel hypercatharſis orta fuit, ad motus effrenos ventriculi & inteſtinorum canalis placandos, ad ſpaſmos relaxandos, ad ipſam materiam acrem irritantem demulcendam, & ad evacuationes haſce compeſcendas, opium accerſendum eſt. Hinc poſt laxans medicamentum aſſumtum Angli ordinarie veſperi, ad motum ſolidorum & ſtimulum, qui a mitiſſimo etiam cathartico, uti SYDENHAMUS *Opp.* p. 58. bene ponit, induci ſemper ſolet, ſopiendum, opiatum exhibere ſolenne habent. Quid ergo in venenis in corpus ingeſtis ab opio expectari poterit, inde etiam pateſcit, nam cum plurima eorum acrimonia ſua immanes tam in internis viſceribus, quam exterioribus artubus ſpaſmos & convulſiones excitent, ac coagulum cruori inferant, omnibus modis venenorum deleteriis effectibus contrarium erit, optimum-

que & commune quaſi antidotum opium, conſentiente BOERHAAVIO *Inſt. Med.* §. 1129. exiſtet, cumque ſudorem ciere ſoleat, toxicum per cutis ſpiracula iterum eliminabit. Eo ipſo vero quoniam ob △e ſuum 🜍 tranſpirationem ex voto promovet, in omnibus fere excretionibus nimiis, revellendi ſcopo, maxime idoneum & conſultum idem erit. Hinc præcipue in dyſenteria epidemica & maligna opium maximopere indicatum eſſe credimus, & quamvis multi Medici nimis timidi opium in hoc morbo cane pejus & angue fugiendum eſſe ſuadeant, ac inflammationem inteſtinorum in celerem ſphacelum ruituram certiſſime inde induci ſtatuant; cauta tamen manu & præmiſſis aliquibus alvum laxantibus pharmacis, opium dando, non ſolum 🜍e ipſius blando tormina & cruciatus vix tolerabiles, a materia acri oriundos, in hoc morbo ſedabimus, ſicque ægro levamen, quod anxie admodum efflagitat, timore nimio retenti neutiquam denegabimus, ipſamque inflammationem, hic ſummopere metuendam, reſolvemus; verum etiam partem miaſmatis, materiæ puto malignæ, irritantis, ad cutem determinabimus, per diapnoen eliminabimus, &, dum ſic materiæ curſum dividimus, tuto huic morbo imperabimus. Anglorum, præcipue SYDENHAMI *Opp.* p. 113. & 116. praxis, qui laudano ſuo liquido, cum ſucceſſu in hoc morbo uſus fuit, Gallorum experientia, qui Elect. Diaſcordium Fracaſtorii ſummo cum fructu in dyſenteria maligna præbent, Batavorum tentamina juxta BOERHAAVIUM *Aphor.* §. 976. ſuſcepta, & Germanorum conſilia, a WEDELIO *Opiol.* p. 121. qui ſine opio nullam veram dyſenteriam curari commode poſſe, autumat, a LUDOVICO E. N. C. D. I. A. 4. & 5. Obſ. 207. aliisque data, theoriam hanc firmare, metumque omnem excutere debet.

§. XIV.

§. XIV.

Opii 🜍eum principium inprimis nerveo liquido amicum eſſe hic non reticendum eſt, idem ergo optimum cardiacum & analepticum, perinde uti vinum, exiſtere ſciendum eſt. Cum enim ſanguinem commoveat, & rarefaciat, ac ob volatilitatem ſuam copioſius ad cerebrum pellat, ſanguinis in cortice cerebri motus ſic augebitur, liquidi ſubtiliſſimi in medullares tubulos ſeceſſus invitabitur, influxusque in nervos accelerabitur, villi ergo muſculares cordis & arteriarum totius corporis majori copia ♒uoſi laticis impleti, ad contractionem vividiorem animabuntur, incitabuntur, hinc cordi totique corpori robur, vires, alacritas, vigiliæ procurabuntur. Non tantum ergo in ſummis corporis debilitatibus, virium proſtrationibus, & lipothymiis, verum etiam in paralyticis, apoplecticis, catalepticis, & ſoporoſis affectibus, a cauſa ſeroſa potiſſimum oriundis, in impotentibus & frigidis, moderatus opii uſus, tanquam excellens cardiacum, tonicum, nervinum, & aphrodiſiacum remedium commendari poterit. Hinc etiam qui opio parce & caute utuntur, circa præcordia ſenſum voluptatis, alacritatis, quietis, & roboris ſentire, imo admodum vigiles, agiles, præſtantes & leves in motibus corporeis evadere ſolent, quod vero utique in Turcis aliisque, qui quotidie & ad inſignem doſin ad ʒß - I. usque quandoque idem aſſumunt, non accidit, utpote quibus loco alacritatis temulentiam & furorem, nec aliam in præliis audaciam, quam ſtupidam, non vero intrepidum animum addit, cum e contra uſu modico, nec nimis frequenti adhibitum opium, λυσιμέριμνον i. e. verum curas & ſollicitudines ſolvens, audire poterit. Hinc qui opium juxta Mead *Opp.* T. II. p. 182. moderata copia, neque longiore uſu adſueti ſumſerunt, ſolent ita voluptatis ſenſu quaſi abripi, ut in cœlum ſibi videantur poſiti, qui ipſis loquendi mos eſt.

§. XV.

§. XV.

Non tantum vero interno multiplici ſuo uſu, opium in morbis maximopere efficax ſeſe præſtat, verum etiam externo uſu admodum commendabile ſeſe reddit. In cephalalgiis enim nimiis tam idiopathicis, quam ſympathicis, in phrenitide, mania, vertigine, epilepſia, convulſionibus correcta opiata ſub forma unguenti, vel emplaſtri, aut in emulſionem ex ſem. papav. alb. intincta lintea, tepide fronti applicita, dolores immanes, ſpasmosque nimios ♎e ſuo diſcutient, & ex voto compeſcent. LANGIUS *Epiſt. Med.* L. I. Ep. 10. arteriis carotidibus medicum peritum medicamenta ſoporifera rectius quam fronti, illinire, ait. In hæmorrhagiis narium effrenis opii pilulæ in nares intruſæ eandem ſiſtere optime poterunt Ipſas etiam externas vulneratarum arteriarum hæmorrhagias, appoſito ad arteriam vulneratam opio reſtinctas fuiſſe, HORSTIUS *Obſ. Med. ſing.* L. IV. Poſt. P. II. Obſ. 12. teſtis eſt. In odontalgia pilula ex opio, denti carioſo immiſſa levamen quæſitum affert, in hunc ſcopum Sotirella parva, officinale electuarium, etiam utilis eſſe, & Laud. liquid. cum ℞a odont. Mynſicht. cum goſſypio ori inditum, proficuum eſſe poterit. Podagricos dolores, exterius opio, in unguento illito, etiam ſubinde ſedamus. Umbilico aut ſcrobiculo cordis ſub forma emplaſtri applicita Theriaca Andromachi, aut aliud opiatum electuarium, hyperemeſes & hypercatharſes moderari, cardialgias, colicas, tormina ac dyſenterias mitigare, certum eſt. Imo clyſmatibus emollientibus, in inteſtina injiciendis, in extremis doloribus vel laudanum opiatum, aut philonium Romanum a REGNERO DE GRAAF *de Clyſterib.* p. 188. additum, vel capita papaveris cum reliquis cocta, & decoctum ſub enematis forma injectum, colicos & dyſentericos dolores cum fructu ſæpe mitigaviſſe, obſervatum eſt.

§. XVI.

§. XVI.

Sic itaque opium liberius in Medicina in multis magnisque morbis tam interius quam exterius adhibendum eſſe conſtat, nam remedia opiata conſentiente Celeb. Boeclero *Cyn. Mat. Med. Herm.* T. I. p. 629. magna eſſe remedia nullum eſt dubium, cautum autem & prudentem expoſcunt directorem, alias ſunt ut gladius in manu furioſi. Cavendum ergo uti Wedelius *Opiol.* p. 141. dicit, ne ναρκωτικά fiant νεκρωτικά. Hoc ſequentes cautelas ſollicite obſervando evitatum iri confidimus. 1. Opium crudum nunquam, nec cum menſtruo ∾uoſo extractum, aut aromatico, narcoticove ſtimulo dotatum, quoddam opii præparatum, ſed fermentatum prius aut ▽a extractum gummoſum opium præbeatur. Siniſtri enim plurimi eventus præparatis incongruis potius, quam opio correcto, adſcribendi ſunt. 2. Non in nimis magna doſi, nec ultra gr. ß. j. aut ij. detur, melius enim eſt repetitis doſibus idem, quam nimia doſi ſimul & ſemel exhibere, & ſi noxæ ab opio inductæ fuerunt, quantitati potius, quam qualitati opii illud tribui debuit: ſi etiam effectum quæſitum eodem obtinuimus, ab ipſius uſu rurſus, ne in conſuetudinem degeneret, ceſſandum eſt. 3. Extractum opii melius ſolutum aut cum ſufficienti vehiculo ▽eo propinetur, quam ſub forma ſicca, pilulæ, boli, vel ‡eris exhibeatur, nauſeam enim alias facile ventriculo creat, fibris ipſius adhæret, nec ita cito in ſanguinem abit, ibique effectum ſuum, quem tamen promtum eſſe volumus, edit: hinc copioſe ſanguinem ſuum per ptiſanas, infuſa theæformia & juſcula diluat ac humectet, qui opio utitur, æger. 4. In ſpaſmis, doloribus, convulſionibus, febribus acutis, inflammatoriis, exanthematicis, continuis, in hæmorrhagiis quoque nunquam opio utatur Medicus, ni V.Snes aliquoties præmiſerit, cum enim 🜍eum habeat principium, hac cautela neglecta, plethoram commovere, æſtum augere, fe-

brem,

brem, phlogoſin, morbumque graviorem reddere poterit, hinc optime in morbis his cum ⦶atis, camphoratis, & abſorbentibus opiata combinantur. 5. In inflammationibus, in gangrænam & ſphacelum ruentibus, in aliis etiam morbis, ubi jam conclamatum eſt, & ubi vires naturæ penitus fractæ ſunt, opium, quemadmodum alia etiam efficaciſſima remedia, non amplius ſuccurrere poterit, hinc ne remedio egregio ab ignara plebe macula inuratur, ne idem diffametur, aliique ab uſu ejus abſterreantur, & remedium occidiſſe credatur, quem vis & nequitia morbi jugulavit, ab eo deſiſtendum eſt, & in rebus deſperatis, uti WEDELIUS l. c. p. 142. bene dicit, ad opium non eſt fugiendum, ſed antequam ad deſperationem perventum ſit. 6. In febribus, colicis, vomitibus, diarrhœis, dyſenteriis, non niſi purgato prius probe corpore opio locus erit. 7. In infantibus, ſenibus, mulieribus menſtruatis, gravidis, parturientibus, puerperis, phlegmaticis, cachecticis, debilibus perſonis rarior & parcior opii uſus ſit. 8. In criſi in morbis imminente, aut accedente, opii uſus non convenit. 9. Si ab opiato noxa inducta fuerit, emeticum vel catharticum citiſſime propinandum, ✛dis etiam remediis promte ſuccurrendum, ejusque vis nimia refrenanda eſt, ✠, ſuccus citri, cydon. -∩- ⊖li in ſ. q. ptiſanæ vel mixturæ adhibitus, omnem noxam ex voto fugabit. Si quis ea, quæ hactenus diximus, æqua lance ponderabit, is nobiscum opium quidem non temere nimis adhibendum, non tamen etiam timide nimis in Medicina fugiendum eſſe, concludet.